

Gemeente Renkum

Verantwoordelijke afdeling
Griffie

Nummer
10*

Zaaknummer:

Raad d.d.
21 december 2022

Steller: Juul Cornips

Portefeuillehouder
Begeleidingscommissie

Datum
26 oktober 2022

Onderwerp
Raadsagenda 2022-2026

Geadviseerd besluit

1. De volgende onderwerpen op te nemen in de Raadsagenda 2022-2026:
 - a. Inwonersparticipatie / zeggenschap inwoners / burgerberaad
 - b. Sturen op de woningmarkt
 - c. Dorpsgericht werken
2. In te stemmen met de aangepaste werkwijze voor de uitwerking van de in de Raadsagenda genoemde thema's;
3. Drie werkgroepen in te stellen voor het opstellen van een startnotitie voor de drie genoemde thema's en iedere werkgroep de opdracht te geven een plan van aanpak op stellen, inclusief planning, en de raad hierover te informeren.

Toelichting op beslispunten

Wat eraan vooraf ging

Na de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2022 is de wens naar voren gekomen om als raad

gezamenlijk het voortouw te nemen bij de uitwerking van een aantal thema's voor deze raadsperiode. In de raadsvergaderingen van 20 april en 29 juni heeft de raad gesproken over de onderwerpen en de werkwijze waarmee uiting kon worden gegeven aan deze ambitie, toen nog onder de noemer van 'het Raadsperspectief 2022-2026'.

Op 29 juni heeft de raad besloten om de term 'Raadsperspectief' te vervangen voor 'Raadsagenda' en een sessie te organiseren voor raads- en commissieleden om gezamenlijk te bepalen welke onderwerpen moeten worden opgenomen in de Raadsagenda.

De Raadsagenda is een instrument om de raad 'aan de voorkant' meer in positie te brengen. Doordat de raad zelf verantwoordelijkheid neemt bij het initiëren en uitwerken van een aantal belangrijke thema's, wordt ook de kaderstellende rol van de raad versterkt. Het uitwerken van thema's in werkgroepen stimuleert de samenwerking tussen de raadsfracties onderling, tussen raad en organisatie en, waar wenselijk,

inwoners. Het is één van de manieren waarop we de nieuwe bestuurscultuur gestalte willen geven.

Ook heeft de raad een begeleidingscommissie ingesteld, bestaande uit de raadsleden Eveline Vink en Fedor Cuppen., De raad heeft hen de opdracht geven om, samen met de griffie, voor het eind van september een heisessie te organiseren met de hele raad om te komen tot een nadere invulling van de raadsagenda.

Op 30 september 2022 heeft deze heisessie plaatsgevonden. Vooraf konden alle fracties onderwerpen aandragen voor de Raadsagenda. Dit heeft geresulteerd in een longlist van 31 onderwerpen (waarbij overlap bestond tussen verschillende onderwerpen). Tijdens deze heisessie hebben de aanwezige raads- en commissieleden op basis van de longlist een selectie gemaakt van drie onderwerpen voor de raadsagenda 2022-2026.

Ad1. Onderwerpen voor de raadsagenda

Tijdens de heisessie zijn de volgende onderwerpen geselecteerd om op te nemen in de Raadsagenda 2022-2026.

Nr.	Onderwerp	Toelichting en overwegingen
1	Inwonersparticipatie / zeggenschap / burgerberaad	<ul style="list-style-type: none"> - In de raad leeft de wens om de participatie(mogelijkheden) van inwoners te vergroten. Participatie heeft verschillende facetten. Het gaat om het vergroten van <i>zeggenschap</i> van inwoners voor hun eigen leefomgeving, bijvoorbeeld door het stimuleren van inwonersinitiatieven. - Bij inwonersparticipatie gaat het ook om de vraag hoe inwoners echt een rol krijgen bij de vormgeving en uitvoering van gemeentebeleid (niet zijnde RO-processen). Eén van de instrumenten waarmee de participatie van inwoners kan worden vormgegeven is het burgerberaad. - Met het opstellen van een startnotitie zouden we een completer beeld kunnen krijgen van de behoeftes van inwoners en de raad. Met daarbij meer inzicht voor onze rol, als raad, in deze nieuwe vorm van democratie. De vraag is hoe dit vorm gegeven kan worden. Hoe monitoren en waarderen we de mooie initiatieven in onze gemeente? Hoe borgen we de goede ideeën van onze bewoners borgen in ons beleid? Hoe willen wij als raad omgaan met de verschillende belangen en hoe willen wij deze gaan afwegen? - Hoe communiceren wij dit transparant terug aan onze bewoners?
2	Sturen op de woningmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - Een gedeelde opvatting in de raad is dat het woningtekort een probleem is en dat er meer betaalbare woningen moeten komen.

Nr.	Onderwerp	Toelichting en overwegingen
		<ul style="list-style-type: none"> - Binnen de raad wordt verschillend gedacht over de wijze waarop: meer bouwen of niet? Voor welke doelgroep: ouderen, starters, gezinnen? Hoeveel bemoeit de gemeente zich met de eisen en hoeveel laten we aan de markt/initiatiefnemers over? Wat mag en kan er juridisch? Willen we als gemeente zelf gaan kopen/verkopen/bouwen/verhuren? - Hierbij speelt ook de vraag hoe sturen op de woningmarkt kan bijdragen aan het behouden van een dynamische samenleving, met een diverse opbouw, adequaat voorzieningenniveau en een gezonde financiële positie van de gemeente. - Met het opstellen van een startnotitie kan de raad een completer beeld krijgen van de mogelijkheden, daarover het debat voeren en het college een richting meegeven.
3	Dorpsgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> - Er bestaan verschillende beelden over dorpsgericht werken. Het gaat bijvoorbeeld om het versterken van de identiteit van de dorpen en het vergoten van de saamhorigheid, rekening houden met de wensen en/of behoeften van ieder dorp. - Dorpsgericht werken heeft ook betrekking op het vergroten van kernendemocratie, bijvoorbeeld door middel van een pilot <i>Buurt bestuurt</i>. - Dorpsgericht werken betreft ook een integrale manier van werken, op basis van dorpsvisies.

Ad2. Werkwijze voor de raadsagenda

De raad heeft de begeleidingscommissie ook de opdracht gegeven om een planning op te leveren voor het uitwerken van de startnotities, waarbij rekening wordt gehouden met een acceptabele belasting van griffie en organisatie.

De begeleidingscommissie heeft hiervoor gekeken naar de ervaringen die zijn opgedaan bij de gemeente Wageningen. De Wageningse raad heeft namelijk gewerkt met een vergelijkbare aanpak van zogenaamde A-dossiers. Dit zijn dossiers waarvoor een werkgroep vanuit de raad samen met ambtelijke adviseurs een startnotie opstelt. Op basis van de ervaringen vanuit Wageningen, kunnen de volgende lessen worden getrokken:

- Zorg ervoor dat er voldoende tijd is om een onderwerp uit te werken in een startnotitie;
- Betrek de raad in het proces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming;
- Haal ook informatie op van buiten de organisatie;
- Borg ook de betrokkenheid van de raad nadat de startnotitie is vastgesteld.

Naar aanleiding van deze lessen stelt de begeleidingscommissie een aangepaste werkwijze voor, welke is beschreven in de bijgevoegde notitie 'Raadsagenda Renkum, raadsperiode 2022-2026'. In deze werkwijze worden de volgende stappen voorgesteld:

Stap 1: opstellen plan van aanpak en planning

Iedere werkgroep bestaat uit een aantal raads- en commissieleden (maximaal 1 per fractie) en wordt ondersteund door een ambtelijk adviseur en de griffie (griffier of raadsadviseur). De eerste stap is om te komen tot een eerste afbakening van het onderwerp, het formuleren van een (voorlopige) probleemstelling en een plan van aanpak met bijbehorende planning en benodigde capaciteit. Met de planning wordt ook de doorlooptijd voor het opstellen van de startnotitie zichtbaar gemaakt en de frequentie waarmee de werkgroep bijeen komt. Het plan van aanpak wordt ter kennisname gedeeld met de raad, het college en de organisatie. Het plan van aanpak wordt geplaatst op de lijst ingekomen stukken.

Stap 2: het organiseren van een raadsontmoeting / expertmeeting (beeldvorming)

De werkgroep gaat vervolgens aan de slag met het inwinnen van informatie over het onderwerp. De werkgroep organiseert hiervoor bijvoorbeeld een raadsontmoeting/ expertmeeting, waar verschillende deskundigen worden uitgenodigd om een onderwerp toe te lichten. Doel is om de complete reikwijdte van een thema in beeld te krijgen en het onderwerp vanuit verschillende invalshoeken te belichten. De raadsontmoeting markeert tevens een gezamenlijk startpunt voor het denken over het thema.

Stap 3: een richtinggevend debat met de raad (oordeelsvorming)

De werkgroep maakt een samenvatting van de bevindingen en opgehaalde informatie en stelt op basis hiervan een aantal dilemma's op. Die dilemma's vormen de basis voor een richtinggevend debat met de raad. Het richtinggevend debat gaat niet over stukken of een concreet voorstel maar over ideeën, visies, thema's. Belangrijke vragen daarbij zijn:

- Wat vinden we überhaupt van het onderwerp?
- Wat zijn bedenkingen (argumenten voor/tegen), kansen en risico's?
- Waar kunnen we elkaar in vinden/ hoeven we geen debat over te voeren?

Ook het college geeft in de dezelfde raadsvergadering een eerste reflectie op de dilemma's en het richtinggevend debat.

Stap 4: opstellen startnotitie en besluitvorming in de raad

Het richtinggevend debat geeft input aan de werkgroep voor het opstellen van de startnotitie. Uitgangspunt is dat de raads- en commissieleden zelf geen penvoerder zijn en dat de griffie of de

organisatiemedewerkers de startnotitie uiteindelijk opstellen met de input van de werkgroepsleden. De startnotitie wordt door de werkgroep geagendeerd voor besluitvorming in de raad. Na vaststelling door de raad, is het college verantwoordelijk voor de uitwerking van de startnotitie in een concreet raadsvoorstel.

De startnotitie is een 'opdracht' aan het college om het thema verder op te pakken, uit te werken of uit te voeren. De startnotitie is een raadsvoorstel met o.a. de volgende elementen:

- Afbakening van het onderwerp en de definitieve probleemdefinitie (wat is het probleem waarvoor we een oplossing willen?);
- Mogelijke oplossingsrichtingen (aan welke beleidsknoppen kunnen we draaien?);
- De keuzes en de prioriteiten van de raad, die als basis kunnen dienen voor het uitwerken van beleid.

Ad 3. Het instellen van de werkgroepen

Na de selectie van de definitieve onderwerpen voor de Raadsagenda 2022-2026 konden raads- en commissieleden zich opgeven voor de drie werkgroepen. Bij de griffie zijn de volgende aanmeldingen binnen gekomen.

Bemensing werkgroepen

Werkgroep	Inwonersparticipatie	Woningmarkt	Dorpsgericht werken
Aanmeldingen	Yvonne Litjens Oscar Hollink Peter Kraak Ilja van Seters Annemiek Nijeboer	Lennart Santbergen Jan Streefkerk Liselot Jansen Paul Janssen	Rita Weeda Frans Kappen Mireille Jansen

Planning en inzetbaarheid

In begin 2023 wordt met iedere werkgroep een start gemaakt. De eerste stap is dat er een plan van aanpak wordt opgesteld met een planning. De doorlooptijd van iedere werkgroep zal ongeveer 6 maanden duren. Afhankelijk van het onderwerp en de fase van het proces zullen de werkgroepen ongeveer 1 tot 2 keer per maand bij elkaar komen. De besluitvorming voor de verschillende startnoties wordt vooralsnog voorzien in de raadsvergaderingen van juni, september en oktober.

Begeleidingscommissie

Onderdeel van de werkwijze is het instellen van een begeleidingscommissie, bestaande uit twee raads- of commissieleden. De begeleidingscommissie heeft een faciliterende en begeleidende rol namens de raad. De begeleidingscommissie biedt ondersteuning en begeleiding van de werkgroepen, zonder hierin sturend te zijn. Concreet heeft de begeleidingscommissie de volgende taken:

- de raad faciliteren in het samenstellen van de werkgroepen;
- klankborden met en begeleiden van de werkgroepen;
- optreden als contactpersoon en aanspreekpunt voor de gemeentesecretaris (en/of de portefeuillehouder) over beschikbaarheid ambtenaren en afstemming over de LTA;
- nabespreken afzonderlijke trajecten, formuleren leerpunten en bewaken van de voortgang.

Beoogd effect

De Raadsagenda is een instrument om de raad 'aan de voorkant' meer in positie te brengen. Doordat de raad zelf verantwoordelijkheid neemt bij het initiëren en uitwerken van een aantal belangrijke thema's, wordt ook de kaderstellende rol van de raad versterkt. Het uitwerken van thema's in werkgroepen stimuleert de samenwerking tussen de raadsfracties onderling en tussen de raad en de organisatie. Het is één van de manieren waarop we de nieuwe bestuurscultuur gestalte willen geven.

Draagvlak

Uitgangspunt is dat de thema's en de werkwijze van de Raadsagenda raadsbreed gedragen worden. Via amendering kunnen raadsfracties voorstellen doen voor eventuele aanpassingen in of aanvullingen op de Raadsagenda.

Communicatie

Over de voortgang van de raadsagenda wordt op verschillende momenten en op verschillende manieren gecommuniceerd, zoals:

- Persbericht na het vaststellen van de Raadsagenda;
- Bijdragen in Rijn en Veluwe;
- De griffie kan een rol spelen bij het verstrekken van technische informatie richting externen (indien nodig).

Financiële consequenties

Voor de uitvoering voor de raadsagenda worden op dit moment geen extra financiële middelen gevraagd. De uitwerking van de thema's in startnotities voor de raad vragen capaciteit van de griffie en de ambtelijke organisatie. Iedere werkgroep geeft in het plan van aanpak aan hoeveel capaciteit er nodig is voor ondersteuning en begeleiding. Het proces om te komen tot een startnotitie kan echter ook kosten met zich meebrengen. Bijvoorbeeld voor het afleggen van werkbezoeken, het uitnodigen van deskundigen, of het organiseren van bijeenkomsten. Eventuele kosten worden gedekt vanuit het raadsbudget en worden in beeld gebracht. Indien het budget ontoereikend blijkt te zijn, wordt dit verantwoord in de P&C-cyclus.

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

WMO-aspecten

Niet van toepassing.

Gezondheid

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Effect op vermindering regeldruk

Niet van toepassing.

Alternatieven

- De raad kan ervoor kiezen om de onderwerpen voor de raadsagenda niet vast te stellen. In dat geval zou de raad ervoor kunnen kiezen om het college te verzoeken om de thema's ter hand te nemen en hiervoor startnotities aan de raad voor te leggen.
- De raad kan andere thema's aanwijzen die in 2022 - 2023 opgepakt worden.
- De raad kan andere suggesties voordragen voor de aanpak en werkwijze van de raadsagenda en de bemensing van de werkgroepen.

Bijlagen

Onderwerp

Raadsagenda 2022 - 2026

Datum

21 december 2022

Kenmerk

Pagina

Raadsagenda Renkum, raadsperiode 2022-2026.

Onderwerp

Raadsagenda 2022 - 2026

Datum

21 december 2022

Kenmerk

Pagina